

ХВЕ БЕЛАРУСЬ

БОЛЬШИЙ МІЗІР

НЕЗАЛЕЖНАЕ ВЫДАННЯ ЕНФ Г.МАЗЫРА.

Уладзімір Трыпутнік

сапрауды, гэта ёсьць Адраджанье.
Блеслаўлю шыяк усе тэае —
ЕНФ — Беларусь сумленна
І адзіная прауда яе.

Я сымяся тэае у твар, Вандза.
Мы з табою на эйдзе размоу,
ЕНФ — моя вера, надзея
Где скону съвітая любоу.

Сталіністы зудамі скрыгочуць,
Пяцка дыхаць зрабілася ім:
ЕНФ — подых сіля хватворных
У атручаным краі маім.

Я. КУПАЛА

Больш самачыннасці

Цікавыя люди мы — беларусы!
Треба прыміцца, што якое зіхія наведае мы і з якім із рабіць, якіх бы
мы і пераміцвали пагод і прымудрі — мы гэтога як бы не бачылі, а які і бачылі, то
зіхія церкви ды чакалі, што вось віхса прыміцце і гэта наведае ліхія поборы з сабою.
І прауда, вечын хто-асбоду і за-асбоду, а прыкладу і наші зменшануся, хоць
зіхія ліхія і не забіраю.

Быў маскоўскі цар, быў і нае пасланні іх усіхніх чыні: земель, вураджін,
стражнікі. Усе гэтые чыні нае «заканчанісці», а мы ічышча слушалі іх, не
хаваліхі, мы, удыхаючы і захвашчаны кулакі, старалікі сібе угтыржыло, што тэн
і траба, каб тэсце началаў, в часе іхады, што гэта так фог буду. А сям і мы
і нальчылі не пішумі, каб гэтамі сваім амекунамі наведаць іх належное поспех.

Але разваленцы зміялі у сваіх хадзе цара, напісавшы ў свет новыя віленія буд-
давання новага незалежнага юзыка ўсім народам. А мы их бы не ішлі і не ў чыні.
Пасля царскіх чыніў прыміцца бальшавіцкіх чынів не горы сваіх паладдзінкаў,
прымылі і павалі сваім гаспадарку ў нас, а мы гайдзім і чакалі, што вось прымі-
цце ды бальшавіцкую прагоніцу. І прымчалі.

Прымылі кенчы, бальшавіцкі ўлакі, мы асталіся. Немец гаспадарку, як сям
хадеу, калі намі, калі нашым дабром — не горай павет ад царскіх і бальшавіцкіх
гаспадарок, а мы што рабіў? Мы сядзім і чакалі, зважыўшы руки, і чакалі, што вось
хадеу, калі з'явіцца і забіраць нашіх ліхія. І дачакалі...

Прымылі ізноў бальшавіцкі, і пеннім ўлакі, толькі мы сядзім на поспехе. Баль-
шавіцкі залілі сваіх парады і гаспадарку, наследнім на тое, што січчыя намі гота-
лі не січчыя. Пайшлі саветы, камітэты, выбары, перасыбары і г. д. А у рэспуб-
ліке што? Пастаўлемі намі (як нам гаварылі) намі саветы началі лінта-
такіе разводзіць, што нае цікіх было дыхаць. Калі мы стагналі, удыхалі і чакалі.

Прымылі палакі, ўлакі саветы, камітэты і чадзымчыні, а мы ізноў сабе
сидзім і чакаем. Прауда, мы, як гаспадары гэтай землі, мусім сядзіць на ёй. Але
як мы гаспадары на ёй? Ці не час уно пакінуць благую прымычку сядзіць і
сидзіць, чакаць і чакаць...

Самы падзеянны прымпель, самы найлепшы збруя намі як помага ліхасен-
цы — гэта мы самы. І калі не хочы засіцца, калі не гочані было речыні рабе-
ні, — павінны поспішыць мы блізкую прымычку душыць, што жеста прыміцце і засіцце
нас з нашай бяды, з нашай плюсом. Гэта ж не можа быць, каб позато бефу лешнім
прыхынкам да нас, як мы самі для сабо.

Не, браты, гэтакім людам мы даёмся не засідзеи. Час прыходзіць нам і свое сілі
у будаванні новага юзыка для свай більшайчыні, для сваіх саліў і хат, для
нашага падзвінічнага падлодога пакалення! Пройдуць годы, падстуць сілы і
унукі наёмы і січтэючы нас тады: «Што зробілі вы ў той бурі і вінаконны час
для сваіх патоікіў, для свадлого краю?»

К такому запытанию треба нам быць готовымі. Саха гісторыя пакінча не суд
і загадае дамаў ажад. А калі мы даёмі ажад, калі мы цікір на другіх готы
адказ усыладаем?

Ды больш самачыннасці, больш спасці і будаванне сваіх поспех
іхненага юзыка.

Браты беларусы! 27 ліпеня стаў для нас дзень нація-
нальнага съвіта. Нарэшце, праз 72 гады пасольства абавязчань-
ня ЕНФ аб'яўлены сувэрэнітэт распушлікі. Аднак мы на
убачылі у гэты дзень съвіточных салітаў у небе Белай Ру-
сі, бо для партапарату, якому яшчэ належыць уся улада,
гэта съвіта азначае съмерць і сътату існаванню. І усеч
х першы крок да волі зробілі. Наш далейшы лёс — у на-
ших руках. Народы дэпутат ЕССР, лідар ЕНФ З. Пазыняк не-
пакоіцца: «Вярхоўны Савет распушлікі прыніма Дэкларацыю аб
незалежнасці, якая стане, аднак, пустой паперкай. Уклю-
чышь у Дэкларацыю артыкул, які прадугледжуе заключніе
новага саюзнага дагавора у той час, калі Санецкі Саюз
з'явівае сябе як унітарная звышдзяржава, не што іншое як
самагубства. На плану новага саюзнага дагавора цэнтр на-
мячае забраць сабе ўсё, пакі даць нам толькі Чарнобыль.

Гэта з'яздэк над сувэрэнітэтам. Так, з нашым узделам бы-
ло прынята дзесяць з дванаццаці артыкулаў Дэкларацыі. Але

адмовіцца ад свободы мы на можам». Так, яшчэ учора зся-
ла партыйная прэса уводіла у зман народ, наўзахваткі разно-

сячы тое, што сёняня прыніма ЕС ЕССР. Дэпутаты ад ЕНФ пакіну-
лі залу, калі партапаратчыкі прымалі артыкул ад самім
дагавору, які Б. Ельцын называе грабежніц'м. А беларусам
зноу прыдзешша распіачваща за свой уре-

Мазырская група падтрымкі ЕНФ адчынае съвітасць гэ-

тей падзеі: на працягу налегкага шляху да волі, і дучы

праз шматлікія шальманавы, ганенкі яе рупліцау, уно-

сіць і сваё кроцло крынічнага водару у духоўнае Адраджані

не роднай старонкі.

Беларусь

«Мазырскай суполцы ЕНФ: хлопши і дзяячаткі,

вам, масыць, налягкі. Але і Бікаву не лягчай,

і Рэзняку — затое лывём, а не гніём! Участкі

і трывалаці вам!»

А. Адмовіч. Мінск, Красная плошча,

7.07.90 г.

Беларусь

Ніні Аксенчык

Узвіся, вечер, раскрылі штандр
ціш бел-чирвона-белы як свободу.

Што сонечкі усыміхнулася з-за хмар

Заложніку КПСС — майму народу.

Хай белымі птахамі з раню між крыл

Беларусь мяя, што Божымі шляхам

да волі ўшле пад стогі сівых магіл

Уздымеша над лесу чорныі плахай,

каб заскуголіці, кричалі крумкачи

Ад сутага захмеленага гнебу —

Што нескароны птах сярод сяляпой

начы

Съвітло душы юной панёс у неба

Сямялькі той, дае ссохлі берагі

Людкога нераскрыленага духу.

Кое адцураліся ѹарт.

І дае гарынца адно паліні ды скруже

І дае дажджамі праз слату! золь

Абкрайзенай душы засітых прылі

Выплаквацца незагады боль

І кроў сплывае з крывахіх пагоркаў,

О Беларусь! Ты зорка, што гарынц

Съвітлом палінным у синовых сэрцах,

Даці я, мой птах, мо і Есцю дзяціні

Малітва волі — як засвячэнне съмерці

27.07.90.

(Працэс на стар. 2)

А пры большу Стальну
Усе ішло па спаду
І адзін партыт

Не было ні вылічанія,
Ан Паткенаку,
І начальству вылічыл
Усе з усіх боков

«Беларусь». № 2.

22 кастрычніка 1919 г.

НАШИ "НАРОДНЫЕ" ДЕПУТАТЫ

Апаччунь сыненка на Кубе криху вывёшы ралыцю, мазырокі мэр І.Кенік усё я такі далуччуся да работы сесіі — ён не павінен бы спазніша на призначаньне міністра. Але пакуль што ён не змог прайсці з-за "гаджіх" ўнфаушау у міністры, у т.Кенік гэта яшча наперадзе. Пакуль прачнеша беларусь патрабуе усіх вінаватых Чарнобыльскага генакіду да адказнаосьці — то, глядзіш, паеною пара.

На сесіі золтанаі ўнфам карта — сам Смоляр. Настроўшыся на пост нам. Старшыні ВС БССР, ён, аднак, мусоў варнуцца ў Чарнобыльскую камісію — ён вяртае усіх на кругі свая. Нездарма на плошчу Леніна народ прынес съянную галаву з націсам "Наш урад", калі дзялілі партфелі. І пасёлі таго, як дэпутаты ад ЕНФ пакінулі залу — Смоляр зыняу свою камісію па расследаванню незаконнага вывозу ікры за мяжу. Як адзначае народны дэпутат С.Навумчык, "амаральна вывозіць за мяжу і крушу дамі, калі дзеці Чарнобыля паміраюць ад анеміі, па-другое, па распубліцы ходзяць чуткі, што ў "корней справы" замешаны чыноўнікі высокага рангу — гэта трасты, нарэшце, або аправергнүць, або пашырайціць. Па-трэцяе, мы павінны ускріць механізм таго, як такая вялікая партыя іхні трэпіла ў рукі хакеісту /беларускіх.—Рэд./ Смоляру, Кеніку як першым асабом ва урадзе, якія займаюцца чарнобылем, амаральна не галасаваць за такую камісію. Але для намен-клатуры, відаць, не існуе такіх паняццяў як сумленне. Раскрыціе "корней справы" пралье съягло на прычыны іх галасаванья. Страшна тое, што такія дэпутаты, як трапна назвалі іх народзе — "корнікі", вырашоць наш лес. Што ж, мы вартая таго, бо не абуемся, як бы над намі на зьдзекваліся, не насыхаліся — мы сьпім і сьнім щаслыўве жыццё,

ЧАСТИЦА НАСІЛЯ "Мунізмом для избраних". "Аргументы и факты", 1990, № 31, прыводзяць жахлюючую статыстыку агроблескіх партыйных народов. Весь толькі некаторыя лічбы: "Расчэтная сумма поступления партыйных взносов на численность КПСС по состоянию на 1 января 1990 года, с учётом воста зарплаты в народном хозяйстве — 1612,6 млн. руб. Расходы на содержание местных партийных органов и партийных учреждений — 1587,6 млн. руб. Расходы на содержание центральных партийных учреждений, а также по аппарата ЦК КПСС в сумме — 51,2 млн. руб. Только в 1990 г. отчисления от прибыли партийных издательств в бюджет КПСС составят сумму 1 млрд. 76 млн. руб. В силу превелигированного обеспечения КПСС фондами и лимитами, реальная покупательская способность рубля КПСС выше, чем у граждан страны и их общинений. Так, в 1989 г. КПСС обменяла на инвалюту 44 млн. руб. в плане 1990 г. — обмен 29 млн. руб. на инвалюту. Многіе десяткі

мая, Пісарова, Шабашова і галасаваў супраць камісіі па аказанню сядзейнічання у забесьпячэнні праву і інтарэсу разблітаваных. І хоць Пазняк сам раскладаў, Курапаты, яго імя у грамадскіх съветах асаміруеца з адкрытым прауды пра сталінскі генакід у Беларусі, за яго прагаласавалі та кія аўтарытэтныя людзі як Каваленак, Шушкевіч, Барычевскі і многія іншыя. Старшынёй дэлжанай камісіі быў з дапамогай мазырокіх дэпутатаў абраны Пісароу, які першы ў Савеце прыняў у Курапатах супраць народа съязсты газ.

А Кенік бы перши, што у Вярхоўным Савеце ўзначаліў працае крыло дэпутатаў-парламентчыкаў, і... атрымаў унагароду. "Весь і новы на-менік старшыні Савета Міністраў БССР І.Кенік паспяшаўся засяіцца ў аса "кічок" /"Праца, 1990, №37/. Мазырокія дэпутаты падзяляюцца ёнімі "устрымаліся", што адзначае для вы-нікаў галасавання тое, што і "супраць" ствараныя часовай камісіі па расследаванню незаконнага вывозу ікры за мяжу. Як адзначае народны дэпутат С.Навумчык, "амаральна вывозіць за мяжу і крушу дамі, калі дзеці Чарнобыля паміраюць ад анеміі, па-другое, па-другое, якія займаюцца чарнобылем, амаральна не галасаваць за такую камісію. Але для намен-клатуры, відаць, не існуе такіх паняццяў як сумленне. Раскрыціе "корней справы" пралье съягло на прычыны іх галасаванья. Страшна тое, што такія дэпутаты, як трапна назвалі іх народзе — "корнікі", вырашоць наш лес. Што ж, мы вартая таго, бо не абуемся, як бы над намі на зьдзекваліся, не насыхаліся — мы сьпім і сьнім щаслыўве жыццё,

лет КПСС пользовалася государственными землями, зданиями, другим имуществом, не внося за эго никакой арендной платы". І гэта да-лей. Бразумела, чаму камуністы вя-юць за сваю партыю, чаму ненаві-дзяць і шалымуюць ЕНФ, "... але і не признаючы, праследуячи па суду яго кірауніку, учыняючи гвалт без законне над яго актыўствам, яна /КПСС.—Рэд./ не можа цалкам ігнараваць ягония "крамольныя" і да-бо гэта сапраць народныя і інші, што і душа з глыбіні сваёй масыцы народу. Ужо цяпер, відаць, што беспадасто-нія закіль кірауніцтва КПСС супраць такога масавага і патрыятычнага руху, як ЕНФ, толькі падры-ваваюць яе, партыі, і без таго пад-рываюць аўтарытэт у вачах беларускага народа... Пра старшыні Сойма ЕНФ дэпутата З.Пазняка многія месяцы распаўспяжвалі самыя брылкія яуткі /аж да недырочнае сувязі з фашызмам/, яму затыкалі рот на усіх форумах, не друкава-роць ягоных твораў. Але усе і яго-ная праца прарабіла свой шлях да народа, і той усаччы, які гэта разумны, адукаваны, а галоунае-дзе ахвярнасці самаа дланы пад-так, сапраць дыні дээр нашы, якіх у нас захілы брекавала. Ужо на апошній сесіі ВС сярод дэпутатаў пачалася: "Во-хто пра-відзіц!" /В.Выка, Лім, 1990, №31/

ПАЛЕІ.

ФАКТЫ...

xxx

Дзякуем усім, хто не збаяўся пакінуць свой подпіс на наших лістах у Гайд-парку. У выніку мазырчукі прынялі удзел у Маршы "за выхіванье", маер Кашы бы зarezі отправаны камісарам у дэпутаты гарасавата.

xxx

Дачакаўшыся Закона аб друку, але ведаючы, што ён — фікцыя, бо яшчэ усімі выдавецкімі ордакамі валадарны КПСС, мы ўсё ў звязку з дырэктора мазырской друкарні г.Канатопа, каб зрабіць заказ на прыватнае выданне "Вольнага мазыра". Аднак дырэктор прыграству нам выкінуць заказ у сметнік, дык чым жа перагружача партыйная друкарня? Вядома, выпусціўши калі 80 тыс. улёткаў у падтрымку Смоляру, ён яшчэ дурга на будзе хапаць паперы. А тут зноў трэба выконваць новы камуністычны заказ — сексуальную літаратуру. Так "Гармонія" выдзенца тут некладам 150 тыс. асобы. На "Камуніст Палесся" працуе 15 рабочых. А зараз у мазырской узбуйёнай секс-друкарні рытуеша па выдання брашура "Ю запаветаў Божых". Як бачна, громы для кірауніку друкарні адоль-кавыя: ці ад секса, ці ад Бога. Слова за вамі, чытачы.

xxx

У горадзе створаны два страй-кавыя камітэты: на заводе "Нафтазаводмантаж" і будтрасце №6. Партмэфія адэргавала на гэта адразу: кіраунік трэзга В.Каваленка быў звольнены з работы. Але цяпер трэст пераразстае у кааператыву. А субоўскому пакуль уда-лося разагнаць страйкавы камітэт трамвайнага дэпо №13, прыграству альгардіш дэпо эд заводе. 2. II.90 г. кіраунік №6 на чале з Зу-бускім праўляла грандыёны сход, якіх на бачку завод з 1973 года: калі паўтары тысячі рабочых пры-йті у Палац і падтрымалі Зварот кірауніцтва заводу аб непадпірад-каванні рэспубліканскому ураду. Рэзуліт дырэктора быў просты: спе-куляция бегацьцем тавараў, якія мae завод. У доме, рабочыя на бу-дущы супраць гетага. Таму некаторыя з іх і засыўтвалі Г.Ми-льнікава, які працаваў будава-санаторый у чистай зоне Былару-сті, а не на чорным моры. Але ці задумаўся хто аб tym, што заутра

(ПРАЦЫ НА СТАГ.3)

МАРШ "ЗА ВІЧНУННЕ"

6 - 8 ліпеня съядомны мазырчукі прымалі ўдзел у Маршу "За вічнунне", чудоуна наладжаным стачкомамі ЕНФ г. Гомеля, да якога далучыліся і мыхары Магілішчыны, Брацішчыны — усяго да 300 чалавек. Красная плошча і не першын зазыла пад палотнішчамі бел-чырвона-белых нацыянальных беларускіх сцягтоу. 7 ліпеня з намі сустреўся М.Рыжкоу: съядрлоуская зала Крамля, маўшы, ні колі на чула столікі болі, колкі было яго у словах выступающих, якія адкагалосна патрабавалі адставкі беларускага ураду. Пра гэта съведчылі і събыты макускіх стэнаграфістак. Але беларускай партпраеса даля Маршу сказаў аценку. "Советская Белоруссия" выліла из Маршу вось такія паміні: "Не прымнули присоединіцца к нему и представители ЕНФ. Среди них, к сожалению, оказа-лось и несколько сверх-эмоциональных крикунов, от которых, не выдержав напора — ретировалось бригада японских журналистов". Гэты партыйны опушо быў забергнуты на гарадскім мітынгу 15 ліпеня. А Гомельскія "Ліга юнчын" ЕНФ атрымалі многа адрасоу грамадскіх арганізацый за мяжой ад журналістаў. Паколькі мазырскі ЕНФ не зарэгістраваны, мы на сра-дзе замежных запрашэньняў — чо будзе вынлаць лекі на прыватныя адрасы.

Прыкрам факт Маршу — ініцыятаў з сакратаром партпраесы ЕНФ А.Віхром, які яшчэ у Мазыры імкнуўся сарваш паездку, зая-віўшы, што не паедзе ў Москву ў адным аўтобусе з працтварнікамі ЕНФ. У Гомлі па рашэнню мітынга ўдзельнікаў Маршу Віхор вымушаны быў уязць у свой асабыні рабік журнналісту, у тым ліку і ад ЕНФ. У Москве крамлеўскі КДБ адразу раскусіў у Віхру падзво-роную асбобу і не пратускаў яго ў Крамль. Толькі дзякуючы широкай складніцы Л.Доласавай, старшыні Мезырскага ЗСФ, Віхор трапіў да Рыжкова. Але чо апты-містычнае выступленье скро-дзюло мазыран Г.Мыльніка-ва, Л.Доласавай, В.Мухонка, Н.Аксенчык зглядала лыжной дзя-цю: пашторг распісываў, што ЕНФ пасыяхова спраулненіца з чарно-быльскай навалай, пастаўляючы гораду місга ме дабастаўлення. Стараньне Віхра, акаўваеща, ап-

раудана. рабочыя НПЗ каштуюць, што завод дагэтуль тримае вакантнымі месца намескініка дырэктара па са-чыллогі для ... Віхра.

"Съязда" так ацаніла значэнне маршу: "...афект ад знаходжання ўдзельнікаў Маршу на Краснай плошчы быў невылікі. Плакаты з ачыка-муністычнымі лозунгамі, якія усім ужо нагнілі ўскуму, ашыягаўлі ува-ту людзей ад галоунага, дзеля чаго і заічвалася ўся акцыя... пра-мер-міністр не змог у поунай меры асэнсаваць сітуацыю у забруджаных раёнах". Хоць сам Рыжкоу у заключэнні сказаў: "дзякую, карціна місная". Рыжкоу часткова спраулніца аблюшаныне. 24 ліпеня урадзява камісія на чале з Дагужевым прыбыла ў Гомель. Ни думае сюда ехать толькі сам М.Гарбаччу.

Аднак ні адно з патрасаваныя ўдзельнікаў Маршу да гэтага часу ня выканана, і 19 кастрычніка мы зноў паутарылі Марш у Менску. І якія у Маскве нас запрасілі ў Крамль, то у Менску — у Дом палітпраесьве-ти, дзе Кенік і Смоляр зноў усё спісалі на Москву. Словам, мы ні ві-му непатрасныя, а нашы "бецькі" тлусьцешы на чарнобылі. Научыся гневу народу, мазырскія абранині-кі народу тэк і на выступлі на плошчы, дзе выступалі Пазыняк, Голубеу, Сямдзянава да іншых народных дэпутатаў. У той час, калі член клуба магадзетнай сям'і У.Целяпун місна ціснуў руку Смоляру, мы з плакатам "Мованенавіснік" Кенік, які асабняк дзецям чарнобыль" вы-казалі недавер і Смоляру. І не па-миліліся: гэтыя слова паутарылі пазыней у сваіх выступленіях мно-гія дэпутаты. Так, съявтар Рады — мысліцкі, які, вядома, ні стане жлусіць, зрасіў нам вялікі пагрок за Смоляра, які, па словах съявтара, блакіруе работу Вярхунага Савета ў рашэнні проблем чарнобыль. Выступае супраць асляленія людзей з забруджаных тэрыторый. Гэтае, ужо паугода Смоляр живе ў гасцінічным нумары коштам 30 руб. за суткі, у той час, як іншыя народные дэпутаты живуць у нумарах па 6 рублёў.

Чатыры гады, як рыба ў лед-блусія Народны фронт ад непрыступ-ную партыйную сцяну хлусыні і маучанінія. Лепшыя сыны і дочки Беларусі ішлі на плошчы, пад піс-кароускія дубінкі і газы, і усё ж голос наш пачуу съвет. Першым на бяду адгукнуліся нашы суроды-чи за мяжой. Аднак бальшавікі спе-циальна не разгіструюць ЕНФ — хай лепш, па іх логіцы, вымре ўсе ю народ, абы толькі не трапілі ле-кі а-за мяжы праз ЕНФ. Шальманічне фронту дзяягнула свайго эпагею у выбарчай кампаніі — у выніку парапарэт зехапі Вярхуна Савет, які, як падкressыў вёле З.Пазыняк, сёньня самы реакційны ў Савеце. Зноў распісітае хлусыні, зноў партмафія съпекуліруе наро-дам. Крабамсуне съведчаніне та-му — першыя вінчнікі чарнобыль-нага генадзіду па настых касціцах і крыхі пайшлі ўверх: Сылонькоу, Са-калоу, Таразевіч, Барташевіч, Ка-

(Пачатак на стар 2)

гэты санаторый можа стаць татар-скім, і дзе гаранті, што дзеці вернуцца да дому лычымі і здаро-вымі. І ці задумваліся рабочыя ас-тым, што будзе, калі на НПЗ не паступіць нафта. Як бачы, у мазыры красуе груповы эгізм: баш-кі горада заключаюць альянс з дырэктарамі заводу. А што я ра-біць рабочымі іншых предпрыемст-ваў, дзе німа валюты, і проста мыхарам горада — ісці ў хабра-хі да НПЗ? Да таго к, на сходзе было менш паловы рабочых, ен пры-дична неправамошны прымец такія ражэніні. Аднак нам, мазыранам, нельзя спашаць у шапку — трэба не-адкладаць зыбіраць подпісі супра-цверту.

ХХХ

Дзяды — съяты дзень дзень для беларусаў. Аднак у 1988 годзе ён закончыўся трагічна: мін-чай труцілі газамі у Курапатах, у 1990 годзе мінскі КДБ ужо разам з ЕНФ установілі мемерыяльную дошку у памяць рэпрэсірава-тых на будынку КДБ і у Мазыры паутарылі 1988 год. Група пад-трымкі ЕНФ хацела ў гэты дзень установіць ахвяры Крых калі цар-кі, пад мурамі якой быў зажи-таваны лычымі людзі, кочны дзень НКВДшты, якоказаў нам айцец Ві-сіль, вывозілі з турамных камер царкви па 70 чалавек, па расстралі але мазырскі КДБ па сёньняшні дзень... не знайшоў /ці на хоча знойсьці/ ні адной магілы. Аднак уладыка Філарэт, па словах айца Васіля, не дазволіў установілі-ваць Крых, бо царква, на яго мер-каваныю і ёсьць памятнік ахвярам Цігуна, што уладыка Філарэт, як і савецкія партыйныя органы, за-кіну пазіцыю не адкрываць прауды 30-х г. З жалобнымі бел-чарвона-белымі сцягамі мы пайшлі да КДБ пачуць прауду ад савецкіх ча-кістau. Аднак салдаты моучкі зня-лі плакаты: "Хто болей забіў на-шых братоў: эзэсавцы ці савецкія чакісты?", "КДБшні кау-забойца народа — пад суд", "7 лістапада дзень памяці ахвяр бальшавішча-га перавароту", а мы на оталі-чуніці ім перашкод. "Не положено", значыць, "не положено", у той жа момент, не прадставіўши-ся, на нас коршакам наляцелі трое у скуренных пеліто/ зусім як у жахлівым кіно 30-х гадоў/.

(Продз. на стар 4)

СМЯРТОНАС

СЪЯВЛО —

ПАЛЫЧНАЙ ЗОРКІ

Горкая зорка чарнобыль ужо пяты год гарыць над нашымі лесе-мі, і съяцло яе не згасае — гаснучы чалавечы лычы, гаснучы будучыня. Толькі сёньня нарашче загварылі нашы улады пра бяду ў Беларусі. Чатырохгадове замоч-ваніне яе адгукваеца у кожным з нас маленькім персанальным реак-таратам. Але мы па-ранейшаму съпім. Ми можам дружна выйсці на цыгар-рэтны бунт, але будзем моучкі че-хавыць сваёй съмерці, съмерці ове-их дзяней.

(ПАЧАТКА НА СТАР. 2)

Сам начальнік КДБ г. Нічапарэнка /прозвішча яго вялікім/ у мілі атастайшай камбіоті, куды уваходзіць/ патаптаў съвечкі. Ці даруюць дзяяль Ярас і яго паплечнікі. Сак- яму Бог і продкі гэта алачынства? Але гэта съведчаныне поунага ду- хоунага падзеяньня асобы. Затым па яго загаду салдаты скапілі Машчанку Уладзіміра, які стаяў з бел-чырвона-белым сцягам, і па- цягнулі за вероты КДБ. Мы кінуліся на дапамогу: Уладзімір ляжу- уко у лужыне і імкнуўся закрываць рукамі твар, а троє у скуранным білі, яго, прычым, Нічапарэнка бы нагамі па ім, як па футбольным мячы... заўганаючи гол у свае вароты. Толькі дзяяканьне нашаму ўмяшаныню забойства было спынена. Нам, начальніка міліцы Павлык, аднак, па дзвінку накіраваны на будова-медицинскую экспертызу, з, выклікаўши Нічапарэнку! яшчэ аднаго КДБ-ста, хацеу нас прымірыць. Нам прыйшлося званіць у Вярхоўны Савет — і мы атрымалі ад мазырскай міліцы накіраваны на экспертызу. Ик бачым, мазыроўкі КДБ жыве календаром 1937 года.

У 1 нумары "Вольната мазыра" наведамлялася ужо, што пасыль мітыгу, які адбыўся 7 студзеня 1990 года, дзе выступіў адзін са старэйшых журналістаў вобласці Уладзімір Смоляр, "брать па партыі" зрабіў усе, каб давяосьці яго да сардечнага прынтуру і адправіць у бальніцу. Пакуль бы лічнусі, увесі час першы сакратар Чалікавіцкага гардзіма Ярас А. відаў яго срудам на перадвібарных сходах, сонечна над ім вітоць

НА ГАЗЭТНУІ 13МН

У кіёсках "Саюзпрук" нашага горада можна убачыць "сбудзінне" -- весьнік грамадска-культурнага аб'яднання "Полісье", які ставіць перад сабою задачу адульчыць землі ад Мазыра да Берасця ад Феларусі і зрабіць новую рэспубліку з новым народам: яцьвягі. Дарэчы, спачатку кіраучы к гэтага згуртавання М. Шалиговіч даказаў, што мні не беларусь, а палешукі. "Цы - вялікія" мэты "Полісья". Воўжану на толькі вучонымі і інталігентнымі, але і самими жыхарамі Гомель-чинні і Берасцьцейшчыны. Аднак беларускія камуністы падтрымліваюць і, як бачна, матэрнільна, позіцыю гэтай антибеларускай суполкі, некалькі г. Цэдрык пашырві газету у Мазыре. Мэтні камуністы: усиляць раз'ядноўцаў наш народ.

ЧСТАРОНКА

новая пагроза — "заваліць" на атастайшай камбіоті, куды уваходзіць Ярас і яго паплечнікі. Сак- яму Бог і продкі гэта алачынства? Але дадзена указаныне знайсці на Смоляре кампрамат. Паглядзім, што адбудзеша далей.

(ПАЧАТКА НА СТАР. 3)

чай, Смоляр, Конік і г.-д. Масквіччода адъязчыла лакеям, якія "своімі силамі, без посторонней помоцы" расправіліся з чарнобылем, чарговай кампаніяй, што стварыла, аднак, нацыянальны катастрофай. Тады, як самауеускія лініі ці штадрынокія карасі, партапаратчицы ляглі на дно: мауляу, ве ўсім вінаватыя вучония.

Тайнае становішча явай.

Пудлікуем у скарочаным выглядзе звароты беларускіх язвершчыкаў да свайго урада, якія прызначылі съяцло прауды. бо, як адзначае В. Несцярэнка, "кому и зачём потребовалось перекладывать вину о больной головы на здоровую, думается, понятно. Сегодняшняя неправда о чернобыле угрожает завтра обернуться новым чирибомлем..

30.04.86 г. Слоніковуны.

По просьбе Главнаго санзандык-управления РСФСР МИЗ АН РСФСР провёл спектрометрический анализ проб внешней среды /почвы, воды, масла/, переданных Республиканской СЭС из районов Гомельской обл., прилегающих к меоту аварии на ЧАЭС, и города Минска. Наші оценки прогнозируемой дозы облуче-

Паводам для чытчыкам, што з нашай газетай звязаўся ці кавая сказія: журналістка Л. Чорная падала у суд скаргу на рэдактара І. Сінякевіча за аб'яву аб продажы сучкі. Чамузыці чорная адна на увесі горад атаясіла бокую істоту — сучку са сваімі асобамі. Даўно па- мисел. Калі заутра хто-небудзь ўъмоеўшыць у нас аб'яву аб продажы, напрыклад, кеня, то па логічнай чэрнай, пасыпізаутра некхата павінен падаць скаргу у суд, што мы зрабілі яго з-за засухаўшы фактау. Прокуратура не усвядзіла справы. А Чорная мы паралі б звініца генеалогіяў саваіго роду-бою тут можа здарыцца суд, бо лінія паводзін Чорнай вядзе да ... французскага караля ХІХ ст. філіпа, відня, віднянага прынца як Кароль, як і Чорная, падаваў скаргу, праўда, у каралеўскі, а не Мазыроўскі суд па аднаго местаке, які быўшам сі ад-

разу яго вялікімосьці, не-маліваўши грушу, што, не погляд караля, вельмі напіманіка! яго партрэт. Гэты малінок і цяпер часта з'яўляецца ў падручніках па гісторыі. На дарылі сімлялася уся Францыя. Аднак нават каралеўскі суд на мог трактаваць яго асвінавачванне.

Чымі рукамі?..

"Камуніст Палеўся", опрэядліва названы мазыранамі "Нракалавка", на руках у чарговыя правакацыі супраць ЕН. Як памятаецце, яшчэ зь атмі газета збліжае брудам Б. Ельчына, А. Адровічэ, В. Казько, З. Пазынка, Ю. Хадыку, съяцтара Надсана, М. Матукусікага, мазырскі ЕН і г.-д. Ужо паўгоды яна не друкузасяяржына М. Матукусікага. Цяпер яна, відны, зьбліжаецца мяніць наўву, капітасць яе ў іншых газетах "Слу-весь на заладзеную таму" Б. Ельчына, А. Ш. Чола пра-

чения в этих районах по результатам анализа: проб почвы показывает, что могут возникнуть существенные последствия для здоровья людей.

... предполагается целесообразным в максимально сжатые сроки рассмотреть и провести организационные мероприятия, направленные на:

- 1/ поднять профилактику населения областей республики, находившихся под радиоактивными воздействиями;
- 2/ проведение ран-гигиенических мероприятий по дезактивации козных докровов лошадей, их одежды, служебных и жилых помещений;
- 3/ ограничение доставки и торговли продуктами питания в открытом виде;
- 4/ защиту открытых источников питьевой воды;
- 5/ организацию санпросветработы среди населения республики;
- 6/ сан-гигиен. мойку городов республики.

Директор Нестеренко В.Б.

Зірніце на даты і упомініце, што гаварылі вам у гэтых дні?

07.05.86

621

Слоніковуны НН.

В результате аварии на чернобыльской АЭС /4-й блок/ произошел выброс в атмосферу продуктов деления ядерного горючего /U=235/ обогащение 2% и образованного слутония 239.

(ПРАЦЯГ АРТЫКУЛА В НАСТУПНЫМ)

ННМЯРЫ.

за "Нракалавку" друкаваць пасквіль на Н. Аксенчык і У. Малешчанку, які пад будку гардзіма придумаў ЕН і, а газета без папярэднічага разгляду сірэз апублікаўшы яго. Адказ у самой газете артыкула "Ведынцы пра іх, мазыране!" хай бруння плюсткі — абы ведалі. Танкы разылік на абывацеля. Н. Аксенчык і яе муж У. Малешчанка падалі у суд на хулігана ЕН на газету.

Пакуль выбаршчыкі Смоляра давяшчаюць у чэргах за шкарпелкі, конку Смоляра у Гомелі прымярае венгерскія дубленкі. Адчузы іх яна прапанавала і сваі сасоруши К... якія заплатіла за реч, але заміж тымпартны мэчэрновай атрымала пакет з нашай дубленкай. К... падала у суд на конку Смоляра. Суд будзе у Гомелі 18 лістапада.

Рэдактар: Лариса Валея.

Друкарня: Сіеста,

г. Вільно

Тыраж: 999 асобы/кн.